

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ...	6
1.1. Визнання основних засобів за міжнародними та національними стандартами.....	6
1.2. Класифікація й оцінка основних засобів.....	12
1.3. Економічна сутність амортизації і методи її нарахування.....	20
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ПАТ «ОЗРСВ»	33
2.1. Загальна характеристика та основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства.....	33
2.2. Документальне оформлення наявності та динаміки основних засобів на підприємстві.....	51
2.3. Облік надходження та використання основних засобів.....	54
2.4. Облік вибуття об'єктів основних засобів на підприємстві.....	60
РОЗДІЛ 3. АУДИТ І АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ПАТ «ОЗРСВ»	63
3.1. Мета, завдання, об'єкти та джерела інформації аудиторської перевірки основних засобів.....	63
3.2. Аудиторська перевірка основних засобів підприємства.....	66
3.3. Основні показники використання об'єктів основних засобів.....	73
3.4. Аналіз економічної ефективності використання основних засобів підприємства.....	78
3.5. Моделювання процесу ефективності використання основних засобів на управління фінансовими результатами за допомогою комп'ютерних технологій на ПАТ «ОЗРСВ».....	85
ВИСНОВКИ	92
Список використаних джерел	97
Додатки	103

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах економіки країни, яка змінюється важливим питанням являється дослідження різноманітності форм власності в Україні. Зміни, які відбуваються у економіці країни заключають ся у зміні особливостей обліку і аудиту господарської діяльності підприємств України. Однією з найважливіших ділянок обліку являється облік та використання основних засобів підприємства. Саме тому для покращення ситуації у економіці України, слід приділити велику увагу експлуатації основних засобів.

Основні засоби (які часто називаються в економічній літературі і на практиці основними фондами) є одним з найважливіших чинників будь-якого виробництва. Їх стан та ефективність використання прямо впливають на кінцеві результати господарської діяльності.

Значення основних засобів у виробництві визначається тим, яке місце займають знаряддя праці у розвитку продуктивних сил і виробничих відносин. З розвитком технічного прогресу посилюється залежність суспільного виробництва від стану і рівня використання основних засобів. З розвитком технічного прогресу посилюється залежність суспільного виробництва від стану і рівня використання основних засобів.

Знаряддя праці, будучи важливою ланкою у науково-технічному прогресі, все більш підкоряють собі не лише сам процес праці, але й весь процес виробництва, його технологію й організацію. Якісний стан основних засобів, ступінь їх розвитку і відповідність останнім досягненням науково-технічного прогресу визначають рівень виробничих сил суспільства, здатність його виробничого апарату розв'язувати поставлені задачі.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження у роботі являється аналіз теоретико-методологічних аспектів обліку фінансових інструментів на промисловому підприємстві.

Згідно поставленої мети сформовано наступні завдання дослідження у роботі:

- визначити особливості визнання основних засобів за міжнародними та національними стандартами;
- розглянути класифікацію основних засобів за різними ознаками;
- визначити економічну сутність амортизації основних засобів;
- дослідити методи нарахування амортизації основних засобів;
- навести техніко-економічну характеристику ПАТ «ОЗРСВ»;
- розглянути особливості документального оформлення стану та руху основних засобів на підприємстві;
- розглянути особливості обліку надходження, вибуття, використання та поліпшення основних засобів на підприємстві;
- визначити мету, завдання, об'єкти та джерела аудиту основних засобів на підприємстві;
- навести етапи аудиторської перевірки основних засобів підприємства;
- виконати аналіз стану, руху та ефективності використання основних засобів на підприємстві;
- виконати моделювання процесу ефективності використання основних засобів на управління фінансовими результатами.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження дипломної роботи є операції з основними засобами. Предметом дослідження – облік, аналіз та аудит основних засобів у ПАТ «ОЗРСВ».

Методи дослідження. Для вирішення завдань дослідження використано проблемно-цільовий підхід, системний аналіз, метод класифікації, порівняння, оцінки, аналіз, синтез тощо.

Інформаційна база дослідження. Теоретичну основу дослідження складають наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних учених, нормативно-законодавчі акти України й інших країн, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали

відповідних державних органів та статистична і фінансова звітність ПАТ «ОЗРСВ».

ВИСНОВКИ

Матеріали проведеного дослідження питань методології обліку, аналізу та аудиту основних засобів на прикладі ПАТ «ОЗРСВ» дозволили зробити такі висновки та пропозиції.

1. Система обліку повністю автоматизована. Облік ведеться в програмі «1С: Бухгалтерія», спеціально адаптованої під дане підприємство. Облік основних засобів на підприємстві ведеться відповідно до «Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» на рахунку 10 «Основні засоби». Основними формами документів, пов'язаних з надходженням основних засобів, є такі: ОЗ1 «Акт приймання передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів»; ОЗ2 «Акт приймання здавання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів»; ОЗ5 «Акт на установку, пуск та демонтаж будівельної машини».

2. Проаналізувавши особливості обліку основних засобів у ПАТ «ОЗРСВ» виявлено наступні недоліки обліку надходження основних засобів:

4. Відсутність реквізитів у формі ОЗ-1.
5. Внутрішнє переміщення об'єктів не завжди оформлюється Актом приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів.
6. Проблемність визначення ліквідаційної вартості основних засобів.

Для вирішення зазначених проблем рекомендуємо розробити та запровадити удосконаленні форми носіїв облікової інформації, найбільш адаптованих до структури, змісту та характеру інформації. Також рекомендуємо провести перевірку документального оформлення основних засобів. Завдяки централізованим нормам усереднених відсотків ліквідаційної вартості основних засобів по групах для усіх підприємств визначення вартості, яка амортизується, матиме більш об'єктивний характер, зникнуть розбіжності у сумі ліквідаційної вартості одних і тих же активів,

спроститься порядок її визначення, що приведе до підвищення якості облікової інформації

2. Амортизація – систематичний розподіл вартості основних засобів, яка амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації) Знос – результат накопичення амортизаційних відрахувань. Усі необоротні (матеріальні та нематеріальні) активи підлягають амортизації (крім землі та незавершених капітальних інвестицій). Відповідно до П(С)БО №7 амортизація основних засобів та нематеріальних активів нараховується з використанням наступних методів: прямолінійного (прямолінійного списання); зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного (суми кількості років);

3. Основними завданнями аудиту основних засобів у ПАТ «ОЗРСВ» є: контроль за дотриманням чинного законодавства щодо операцій з основними засобами; перевірка правильності документального оформлення операцій, пов'язаних з рухом основних засобів; перевірка правильності визнання, класифікації та оцінки необоротних активів; перевірка фактичної наявності і стану основних засобів; - перевірка правильності нарахування амортизації; виявлення фактів неефективного використання основних засобів, реалізації їх за заниженою ціною, заниження оцінки, необгрунтованого списання; оцінка придатності наявних основних засобів для експлуатації; перевірка правильності визначення фінансових результатів від реалізації основних засобів; перевірка відображення в обліку результатів надзвичайних подій, пов'язаних з основними засобами.

Перевірку фінансової звітності Публічного Акціонерного Товариства «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів», (далі - Товариство) було проведено за період з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року на предмет повноти, достовірності та відповідності згідно чинному законодавству, встановленим нормативам. Перевірку було здійснено аудиторами незалежної аудиторської фірми «Емкон-Аудит». Перевірена фінансова звітність

Товариства за 2016 рік складена відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - МСФЗ).

Аудиторська перевірка проведена відповідно до вимог Закону України "Про аудиторську діяльність", Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг Міжнародної федерації бухгалтерів, зокрема МСА 700 "Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності", МСА 705 "Модифікація думки у звіті незалежного аудитора", МСА 720 "Відповідальність аудитора щодо іншої інформації є в документах, що містять перевірену аудитором фінансову звітність, МСА 240 "Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності", інших стандартів, які прийняті в якості Національних стандартів аудиту в Україні (в редакції 2013 року, що вступила в дію в 01.01.2015 року). За наслідками виявлених відхилень в оцінці активів та зобов'язань підлягає перегляду сума власного капіталу та чистих активів.

Верстатобудування загалом та конкретно на ПАТ «ОЗРСВ» знаходиться в занепаді. Аналіз динаміки структури основних засобів показав що на підприємстві відбувається протягом 2014-2016 р.р. постійне зменшення основних засобів: у 2015 році у порівнянні з 2014 р. вони зменшилися на 30008 тис. грн., або на 7,9%, у 2016 р. у порівнянні з 2015 р. відповідно на 3652 тис. грн. або на 10,4%. Ці негативні показники обумовлені: нерозвиненістю інфраструктури внутрішнього ринку (відсутність реального моніторингу дистриб'юторської системи та фінансового лізингу); недостатнім рівнем платоспроможності; застарілістю основних засобів, які не оновлювалися протягом останніх 25 років; недостатністю обігових коштів, недосконалістю механізму середньо- та довгострокового кредитування; обмеженістю внутрішнього попиту на вітчизняну верстатобудівну продукцію. Ці та багато інших факторів робить підприємство, що досліджується не конкурентоспроможним, а його продукцію не достатньо якісною та сучасною на сьогоднішній день.

Слід зазначити, що підприємство має значний виробничий

потенціал, але надмірність існуючих виробничих потужностей з огляду на реальні потреби внутрішнього і зовнішнього ринку, роблять його неідеальним. Для виправлення ситуації можна рекомендувати об'єднання виробничих та ремонтних підприємств, які б співпрацювали на взаємовигідних умовах. Однією з форм організації такого господарювання, може стати заснування регіонального науково-виробничого кластеру.

Аналіз даних показав, що на підприємстві відбувається протягом 2014-2016 р.р. постійне зменшення основних засобів: у 2015 році у порівнянні з 2014 р. вони зменшилися на 30008 тис. грн., або на 7,9%, у 2016 р. у порівнянні з 2015 р. відповідно на 3652 тис. грн. або на 10,4%.

4. Основними шляхами вдосконалення організації обліку основних засобів у ПАТ «ОЗРСВ» є раціоналізація не лише всіх форм документів та облікових реєстрів, а й методів і способів збирання, обробки й узагальнення облікової інформації, котрі були б адаптованими до сучасних економічних умов.

5. Для забезпечення збереження основних засобів у ПАТ «ОЗРСВ», унеможливлення їх розбирання, псування та передчасне виведення з ладу, необхідно організувати : присвоєння кожному об'єкту основних засобів інвентарного номера; ведення інвентарних карток обліку основних засобів та їх зберігання у систематизованій картотеці; реєстрацію інвентарних карток в опису, що забезпечує їх збереження; закріплення об'єктів за матеріально відповідальними особами; облік основних засобів за місцями їх експлуатації в інвентарних списках.

6. Досліджуване підприємство на сьогодні майже не займається виробництвом, а чистий дохід від реалізації формується за рахунок надання площ в оренду та перепродажу верстатів колишнього використання. Рекомендовано вдатися до співпраці із іншими верстатобудівними підприємствами задля найефективнішого використання існуючого конструкторського бюро з метою розробки й удосконалення складових верстатів.

7. Загалом, для вирішення глобальних проблем, що були висвітлені у роботі, потрібно розробити чітку державну політику розвитку машинобудування. На цей час вона повністю відсутня. Україна в цьому питанні може використати досвід Білорусі. У Білорусі верстатобудівництво користується підтримкою і захистом з боку держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996 – XIV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.93 р. №3125-XII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
3. Податковий кодекс України затверджений Верховною радою України від 02.12.2010 №2755-VI.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджене наказом Міністерства фінансів 07.02.13 №73 [електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 за № 92.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012 року. - [електронний ресурс]. – Режим доступу http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_014
7. Атамас П.Й. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. Навч. посіб. / за заг. ред. П. Й. Атамаса - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 416 с.
8. Білик М.Д. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / О.В. Павловські, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька / Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – вид. 2-ге, без змін. – К. : КНЕУ, 2012. – 592 с.

9. Бойко Л.І. Шляхи удосконалення обліку амортизації основних засобів / Л.І. Бойко, О.І. Громаков // Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». - №1(30), 2013. – с. 16-22.
10. Бондар М. І. Звітність підприємства : навч. посіб. / М. І. Бондар. – К. : ЦУЛ, 2015. – 570 с.
11. Ватуля І.Д. Аудит: навчальний посібник / І.Д. Ватуля, Н.А. Канцедал. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
12. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Ю.А. Верига. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 396 с.
13. Верига Ю. А. Облікова політика підприємства : навч. посіб. / Ю. А. Верига. – К. : ЦУЛ, 2015. – 315 с.
14. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : [навч.-практ. посіб.] / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна [та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 536 с
15. Виноградова М.О. Аудит: навчальний посібник / М.О. Виноградова. – К.: ЦУЛ, 2014. – 500 с.
16. Власик Н.І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник/ Н.І. Власик. – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 328 с.
17. Воронко О. С. Економічний аналіз [Текст] : навч. посіб. – Л. : Новий Світ-2000, 2012. – 279 с.
18. Воронко Р. М. Облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. / Р.М. Воронко. - Л. : «Магнолія 2006», 2012. - 744 с.
19. Гавриловська, Л. М. Фінансовий облік – 2 [Текст] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Л. М. Гавриловська, Т. В. Головка, А. С. Ларіонова; Мін-во освіти і науки України, ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2013. – 280 с.
20. Гнаташин Л.Б. Організація обліку: навч. посіб. / Л. Б. Гнаташин, О. С. Прокопишин. - Львів: "Магнолія 2006", 2014.-432 с.

21. Головка Т.В. Фінансовий облік-1: Підручник / Т.В. Головка – К.: КНЕУ, 2008. - 416 с.
22. Гонтаренко Т.О. Фінансовий облік: навчальний посібник / Т.О. Гонтаренко. – Краматорськ: ДДМА, 2012. – 96 с.
23. Горбонос Ф. В. Економіка підприємств: Підручник / Ф.В. Горбонос, Г.В. Черевно. - К.: Знання, 2010. - 463 с.
24. Гордієнко Н.І. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.І. Гордієнко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 126 с.
25. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування / С.М. Гречко // Вісник «Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу». - №5, 2011. – с. 23-31.
26. Граковський Ю. Амортизація основних засобів: порядок розрахунку і відображення в бухгалтерському та податковому обліку / Ю. Граковський // Вісник державної фіскальної служби «Офіційно про податки» .-[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8203>
27. Домбровська Н.Р. Економічна сутність основних засобів та їх класифікація / Н.Р. Домбровська // Ефективна економіка, 2013. – с. 75-79.
28. Жадан Т.А. Економічна сутність основних засобів підприємства: обліковий аспект / Т.А. Жадан, Н.В. Лозова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. - №8. - с. 1112-1116.
29. Зима Г. І. Бухгалтерський облік [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Г. І. Зима, Ю. М. Меншикова. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – с. 450.
30. Карелов С.П. Законодавчо-нормативне забезпечення обліку та звітності основних засобів та методи їх оцінки за його умов / С.П. Карелов // Європейські перспективи. – 2014. - Вип. 5. – с. 160-166.

31. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення / Ю. Г. Кім. – К. : ЦУЛ, 2014. – 600 с.
32. Клюха Н.В. Особливості бухгалтерського обліку основних засобів: вітчизняна та міжнародна практики / Н.В. Клюха // Студентський вісник Національного університету Водного господарства та природокористування. - №2(4), 2015. – с. 145-149.
33. Коблянська О.І. Фінансовий облік: навчальний посібник / О.І. Кобилянська - К.: Знання, 2014. - 473 с.
34. Коваленко О.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства / О.В. Коваленко, І.В. Громова // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2014. – Вип. 7. – С. 20–27.
35. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / І.В, Ковальчук. - К.: Знання, 2008. - 679 с.
36. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз: підручник/ Г.О. Крамаренко. – К:ЦУЛ, 2012. – 392 с.
37. Кудлаєва Н.В. Проблеми обліку основних засобів / Н.В. Кудлаєва, В.С. Кравчук // Вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. - №2 (58), 2015. – с. 179-188.
38. Кулинич М.Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / М.Б. Кулинич. – Луцьк: ПФ Смарагд, 2011. – 410 с.
39. Кучеренко Т.Є. МСБО 16 «Основні засоби» в контексті національних стандартів і податкового законодавства / Т.Є. Кучеренко // Конференція «МСФЗ-звітність: обліково-аналітичне та методичне забезпечення». - [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://konf.amsfo.com.ua/msbo-16-osnovni-zasobi-v-konteksti-nacionalnix-standartiv-i-podatkovogo-zakonodavstva>
40. Лишиленко А. В. Бухгалтерский учет : учебник / А. В. Лишиленко. – К. : ЦУЛ, 2011. – 736 с.

41. Макаренко А.П. Фінансовий облік 1: навчальний посібник / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Г.М. Бескоста. – Запоріжжя: Запорізька ДІА, 2011. – 372 с.
42. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / В.Ф. Максимова. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 670 с.
43. Марчак Н.В. Фінансовий облік. Частина 2: навчальний посібник / Н.В. Марчак. – Донецьк: ДонУЕП, 2012. – 60 с.
44. Мних Є.В. Економічний аналіз [Текст] : теорія екон. аналізу; фінанс. аналіз; управл. аналіз (аналіз виробн. діяльності підприємств галузей нац. економіки); стратег. аналіз: практикум / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш, А.Д. Бутко та ін. ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К. : Центр навч. л-ри, 2014. – 432 с.
45. Огійчук М.Ф. Аудит: організація і методика: навчальний посібник / М.Ф. – К.: Алерта, 2010. – 584 с.
46. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. 1. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. - 6-те вид., перероб. і допов. - К.: Алерта. 2011. - 1042 с.
47. Орлова В. К. Фінансовий облік : навч. посіб. / В. К. Орлова. – К. : ЦУЛ, 2010. – 508 с.
48. Пінчук О.П. Особливості обліку основних засобів з податкової точки зору / О.П. Пінчук, І.Г. Недова // Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна «Проблеми економіки транспорту». - №6, 2013. – с. 112-118.
49. Табачук Г. П. Фінансовий облік у банках: Навч. посіб. / Г.П, Табачук. - К.: Центр учбової літератури, 2010. -424 с.
50. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік [текст] : навч. посіб. / І. Б. Садовська, С 14 Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 688 с.

51. Смоляр Л. Г. Облік і аудит : навч. посіб. / Л. Г. Смоляр, Р. Ю. Овчарик, О. В. Кам'янська. – К. : Ліра-К, 2013. – 616 с
52. Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук.. - К. : Знання, 2012. - 647 с.
53. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України : Підручник для вузів / Н.М. Ткаченко . – 6-е изд . – Київ : А.С.К., 2013 . – 784 с.
54. Утенкова К. О. Аудит: Навчальний посібник / К.О. Утенкова. - К.: Алерта, 2011. - 408 с.
55. Шамкалович О. Основні засоби: сутність та класифікація / О. Шамкалович // Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД». - №13, 2013.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3022>.